

هاری

هاری بیماری ویروسی است که موجب التهاب مغزی حاد می‌شود. این ویروس در تمام حیوانات خونگرم از جمله انسان می‌تواند ایجاد بیماری کند. ویروس از بزاق حیوان مبتلا به هاری و محل گاز گرفتگی وارد مایچه‌ها در بدن شده و به سمت اعصاب انتهایی می‌رود و شروع به تکثیر می‌نماید.

مرگ در صورت ابتلاء به هاری قطعی است

ویروس هاری در حرارت ۵۰ درجه سانتی‌گراد در مدت ۱۵ دقیقه و در حرارت ۶۰ درجه در مدت ۳۵ ثانیه و در حرارت ۱۰۰ درجه سانتی‌گراد در مدت چند ثانیه از بین می‌رود؛ بنابراین برای ضدعفونی وسایل آلوده کافی است چند دقیقه آن‌ها را جوشاند یا با فنل و الکل شستشو داد.

مخازن بیماری: کلیه حیوانات خونگرم پستاندار چه وحشی و چه اهلی به این بیماری حساس می‌باشند. البته در پرندگان ابتلاء به این بیماری فقط در خفاش گزارش شده است.

پرندگان، ماهیها، خزندگان و دوزیستان مبتلا نخواهند شد. در بیشتر مواقع هاری در حیوانات وحشی رایج است. همچنین در بین حیوانات اهلی، گاوهای شیرده در تعداد قابل ملاحظه‌ای مبتلا می‌شوند و با شیوع کمتر در اسب، بز، گوسفند، خوک و راسو تشخیص داده می‌شود.

همچنین در حیوانات خانگی بیشتر در گربه‌ها و سگ‌ها شایع است. اما در سال‌های اخیر، در میان حیوانات خانگی، گربه‌ها بیشترین آلودگی را به این ویروس داشته‌اند و آن به این خاطر است که صاحبان گربه‌هایی که با محیط بیرون در ارتباط هستند آن‌ها را در برابر هاری واکسینه نمی‌کنند. با وجود آن که در جهان ۹۹ درصد موارد هاری از سگ‌ها منتقل می‌شوند اما در ایالات متحده آمریکا که سگ‌ها را در برابر هاری واکسینه می‌کنند این مقدار کمتر از ۵ درصد است و بیشتر موارد هاری در آمریکا از طریق خفاش‌ها است.

راه‌های سرایت بیماری: مهمترین راه انتقال هاری به انسان **گاز گرفته شدن** توسط حیوان هار است؛ بنابراین لمس و نوازش، ضربه زدن، لیس زدن پوست سالم، بوسیدن یا هر روش دیگر، امکان انتقال هاری وجود نخواهد داشت؛ اگر بزاق آلوده حیوان با زخم پوستی، خراش و یا غشا مخاطی بدن تماس پیدا کند، بیماری را منتقل می‌کند. حتی اگر حیوانی شما را گاز گرفت، تنها در صورتی احتمال ابتلاء به هاری وجود دارد که حیوان حامل ویروس هاری باشد و ویروس به سیستم عصبی و بزاق حیوان وارد شده باشد؛ بنابراین هر گاز گرفتگی به معنی انتقال بیماری

هاری نیست **با این حال اقدامات درمانی و پیشگیرانه پس از گاز گرفته شدن ضروری است.** (سگ و گربه هار حداکثر ۱۰ روز زنده خواهد ماند)

پیشگیری: افرادی که به دلیل شغلی (مانند کارکنان آزمایشگاه تشخیص هاری، دامپزشکان، شکارچیان، دامپروران، مأمورین حفاظت محیط زیست، جنگلبانان، کارکنان کشتارگاه، کسانی که در نیروهای مسلح تعلیم و تربیت سگ را به عهده دارند، کسانی که برای مطالعه به غارها می‌روند و به طور کلی کسانی که به نحوی ممکن است مورد گاز گرفتگی حیوانات ذکر شده قرار گیرند) با حیوانات در تماس هستند باید علیه بیماری هاری واکسینه شوند. برای پیشگیری از هاری در این افراد واکسن در دو نوبت تزریق می‌گردد که نوبت دوم ۷ روز بعد از نوبت اول تزریق می‌گردد و این افراد هر ۴ سال باید یک نوبت واکسن به عنوان یادآوری دریافت نمایند.

درمان: کسی که توسط حیوانی مشکوک به هاری گاز گرفته شود باید فوراً محل گاز گرفتگی را با آب و صابون به مدت حداقل ۱۵ دقیقه شستشو دهد و سریعاً به یک مرکز مقابله با هاری مراجعه کند تا با **واکسیناسیون هاری** درمان شود. شست و شوی زخم مربوط به گاز گرفتگی حیوان و بخیه نکردن و بازبودن زخم بسیار مهم است و اساس پیشگیری و درمان هاری است. سپس می توان از مواد ضد عفونی کننده مثل بتادین برای زخم استفاده نمود چون ویروس هاری به نور و جریان هوا حساس است در نتیجه زخم نباید بخیه زده شود و حتی الامکان روی زخم باز باشد .

به صورت معمول واکسیناسیون **به موقع** و قبل از بروز علائم بیماری هاری می تواند **۱۰۰ درصد** بیماری را از بین ببرد. اما پس از بروز علائم، درمان، دیگر امکان پذیر نیست و بیمار با وجود مراقبت های کاملی یک یا دو هفته جان خود را از دست خواهد داد.

علائم: علایم اولیه هاری عبارت اند از سرفه، خستگی، تب، سردرد، بدن درد، سوزش در محل گاز گرفتگی، کاهش اشتها، احساس تهوع، درد عضلانی، گلو درد . همچنین فرد مبتلا در طول این دوره ممکن است به صدا و نور بسیار حساس شود . پس از بروز این مراحل بهبودی فرد مبتلا تقریباً ناممکن است .

مرحله نهایی بیماری هاری، دوره حاد عصبی نام دارد. در طول این دوره، ویروس هاری سیستم عصبی مرکزی فرد را آلوده می کند. علایم نهایی هاری عبارت است از: اضطراب، رفتارهای خشونت آمیز، توهم و افسردگی، ترس از آب (ترس از آب به دلیل بیرون آمدن کف از دهان فرد بیمار)، مشکل در صحبت کردن و تکلم، ناتوانی در بلع، فلج شدن فک، حرکت غیر طبیعی عضله دیافراگم، دو بینی، ایست قلبی، مشکلات تنفسی، در نهایت **مرگ** بیمار تا حداکثر پس از دو هفته .

طبق اعلام انستیتو پاستور ایران اگر فردی دچار گاز گرفتگی شود یا پنجه حیوان ایجاد خراش در بدن وی نماید باید با مراکز پیشگیری و درمان هاری در سطح کشور مشاوره نموده و تحت درمان قرار گیرد. واکسیناسیون علیه هاری در چهار نوبت انجام می شود که نوبت اول در روز حادثه یا روز مراجعه، نوبت دوم ۳ روز بعد، نوبت سوم ۷ روز بعد، نوبت چهارم ۱۴ روز بعد تزریق می گردد . سرم ضد هاری نیز در مواردی که مرکز پیشگیری و درمان هاری لازم بداند تزریق می گردد .

لازم به ذکر است که اگر بیمار مبتلا به هاری، به مرحله بروز علائم برسد، دیگر قابل درمان نیست. **لذا هر زخمی که ناشی از گاز گرفتن حیوانات باشد می بایست حداقل ۲۰ دقیقه توسط آب و صابون شستشو داده شود .**

مراکز واکسیناسیون ۲۴ ساعته هاری شهرستان مرودشت:

- ❖ مرکز خدمات جامع سلامت شهری روستایی خلیج فارس (بیمارستان قدیم)
- ❖ مرکز خدمات جامع سلامت شبانه روزی سیدان
- ❖ مرکز خدمات جامع سلامت شبانه روزی کوشک
- ❖ مرکز خدمات جامع سلامت شبانه روزی امام رضا(ع) کامفیروز